

CONDICIONS OBRERES 2006

COMISSIONS OBRERES DEL PAÍS VALENCIÀ
FUNDACIÓ D'ESTUDIS I INICIATIVES SOCIOLABORALS

feis

*fundació d'estudis i
iniciatives sociolaborals*

Aquesta edició és una acció informativa i formativa de la Confederació Sindical de Comissions Obreres del País Valencià, que s'emmarca en les iniciatives promogudes pel Pacte Valencià pel Creixement i l'Ocupació, subscrit pels Agents Socials i la Generalitat Valenciana.

Edita: © Feis
© CCOO PV
Plaça Nàpols i Sicília, 5
46003 València.
www.pv.ccoo.es
comunicació@pv.ccoo.es

Realització: Paula Martínez Pardo

Assessorament: Pere Beneyto i Francesc J. Hernàndez.

Departament de Sociologia i Antropologia Social
Universitat de València

Disseny i maquetació: Editorial Germania, s.l.

Impressió: Setgraf

Depòsit Legal:

PRESENTACIÓ

La situació de la classe obrera és el camp i el punt de partida efectiu de tots els moviments socials del present.

F. ENGELS, 1845

CONDICIONS OBRERES 2006 ofereix una aproximació sociològica a la nostra situació, la dels treballadors i treballadores del País Valencià. Són els nostres «signes vitals», una imatge documentada de com vivim i treballem, formada per 24 capítols breus. Els capítols, que es presenten amb una afirmació sintètica, estan agrupats en tres seccions: I. Societat i Política; II. Economia i Treball; i III. Acció Sindical.

El llibre aporta coneixement sobre les nostres condicions vitals i laborals, arreplegant l'esforç de mesura i comparació de diverses fonts estadístiques. S'arrepleguen dades contrastades, així com el seu comentari i, de vegades, una representació gràfica aclaridora. Pel que fa a les comparacions, s'ha fet servir tant la comparació entre les diverses comarques i províncies del País Valencià, com la comparació entre dades de les comunitats autònomes, del conjunt de l'Estat i de les regions de la Unió Europea.

Per enllestir de manera responsable la participació cívica en general i l'acció sindical en particular ens cal superar el marc de l'opinió particular i consolidar un coneixement intersubjectiu. Com afirmava el poeta Martí i Pol: «***I som com som/més val saber-ho i dir-ho/i assentar els peus a terra...***». Esperem que aquestes pàgines hi col·laboren.

Joan Sifre, Secretari General de Comissions Obreres del PV

ÍNDIX

Presentació	3
I. Societat i Política	
1. Població i territori	6
2. El País Valencià en perspectiva europea	8
3. L'ús del temps d'homes i dones	10
4. Nivell d'estudis de la població activa	12
5. Natalitat i salut reproductiva	14
6. Violència de gènere	16
7. Residus industrials	18
8. Trajectòria electoral	20
II. Economia i Treball	
9. Població activa: creixement i canvi	22
10. Segregació ocupacional	24
11. Població assalariada	26
12. L'atur	28
13. Residents estrangers	30
14. Treballadors immigrants	32
15. Salaris	34
16. Despeses	36
III. Acció sindical	
17. Qualitat de vida en el treball	38
18. Sinistralitat laboral	40
19. Negociació col·lectiva: Estructura	42
20. Negociació col·lectiva: Continguts	44
21. Conflictivitat i arbitratge	50
22. CCOO: el primer sindicat en afiliació	52
23. CCOO: el primer sindicat en representació	54
24. CCOO: el primer sindicat en intervenció	56
Per dalt o per baix de la mitjana?	58

I. SOCIETAT I POLÍTICA

1 POBLACIÓ I TERRITORI

Segons el Padró de 2005, la població del País Valencià ascendeix a 4.692.449 habitants, el que constitueix el deu per cent de la població espanyola i gairebé l'u per cent de la Unió Europea, amb qui mantenim un procés, encara inacabat, d'harmonització i convergència pel que fa als principals indicadors sociodemogràfics i ocupacionals.

Des d'eixa perspectiva, el País Valencià es considera per l'Oficina Europea d'Estadística (Eurostat), com una Unitat Territorial Estadística (NUTS) de nivell 2, dins del NUTS de nivell 1 anomenat Est (Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià). Les estadístiques disponibles permeten efectuar una comparació entre algunes variables referides al País Valencià i altres referides al conjunt de la Unió Europea, a l'Estat espanyol, i a la Nuts Est. El País Valencià té una densitat de població superior a l'europea, a l'espanyola i lleugerament inferior a la de la regió Est i a la de la UE-15. La taxa de mortalitat també és més baixa que l'espanyola o la de la regió Est.

El 12,3% de la població resident a la Comunitat Valenciana, equivalent a 572.853 persones, són d'origen estranger.

TAULA 1. SUPERFÍCIE I VARIABLES DEMOGRÀFIQUES.

	Superfície (Km ²)	Població (a)	Densitat població	Taxa natalitat	Taxa mortalitat infantil
EUR15	3.191.119,9	376.540,5 (b)	118,0	-	-
Espanya	504.790,0	44.108,5	87,4	10,4	4,3
NUTS-Est	60.249,0	11.969,6	198,7	10,9	3,6
PV	23.305,0	4.692,4	201,3	10,8	3,5

(a) 1.1.2004 (en milers)

(b) 1.1.2000 (en milers)

Font: INE: Padró d'Habitants, 2005.

2

EL PAÍS VALENCIÀ EN PERSPECTIVA EUROPEA

Ara fa cinc anys, la Cimera Europea de Lisboa (març de 2000) va fixar els objectius de l'anomenada Estratègia Europea d'Ocupació, adreçats a consolidar el model social europeu i fer d'aquest espai el lloc de major i millor desenvolupament econòmic, cohesió social i sostenibilitat ambiental.

D'aleshores ençà, el que semblava una fita impossible esdevé cada vegada més a l'abast, malgrat les fractures i debilitats del mercat de treball a casa nostra (precarietat, segmentació, etc.).

A hores d'ara la taxa d'ocupació valenciana és ja del 65,6%, lleugerament superior a la mitjana espanyola i situada punt i mig per sota les previsions europees per a 2005. Especialment important ha estat, en aquest procés, l'increment sostingut de l'entrada de les dones al mercat de treball, que vé creixent al voltant de l'1'5% anual.

Pel que fa a les taxes d'atur, tot i que s'han reduït els darrers anys són encara superiors a la mitjana europea i gairebé doblen els objectius previstos per a 2005.

TAULA 2. EL PAÍS VALENCIÀ I L'ESTRATÈGIA EUROPEA D'OCUPACIÓ.

INDICADORS D'AVALUACIÓ	País Valencià	Espanya	UE-25	*Obj. 2005	Obj. 2010
OCUPACIÓ					
Taxa d'ocupació (pobl. 16-64 anys)	65,6	64,9	63,2	67,0	70,0
Taxa d'ocupació de dones (16-64 anys)	52,3	52,4	55,7	57,0	60,0
Taxa d'ocupació de majors (55-64)	43,6	43,1	40,3	-	50,0
ATUR					
Taxa d'atur	7,9	8,4	9,0	4,5	-
Taxa d'atur en dones	11,4	11,2	9,8	4,4	-
Taxa d'atur en jove (sobre PA 16-24)	15,5	17,9	17,9	-	-
Ratio d'atur en joves (PT 16-24)	8,8	9,7	8,3	3,6	-
Atur de llarga duració (sobre atur total)	25,8	28,8	43,8	15,1	-

* La Cimera de Lisboa no va fixar objectius concrets en atur, sino que la Comissió es va referir a la taxa d'atur friccional prenent com a referència promedi dels tres millors resultats per a evaluar la situació en cada estat concret.

Font: EPA III trimestre 2005, per a dades d'Espanya i País Valencià. CES, Observatori de Relacions Industrials, núm. 80, abril 2005, per a referències europees.

3

L'ÚS DEL TEMPS D'HOMES I DONES

La qüestió de gènere condiciona l'ús del temps: dones i homes tenim diferents rellotges socials, que cal harmonitzar, objectiu aquest al que s'adreçen les diferents estratègies de conciliació de vida laboral i familiar, tant a l'àmbit de la producció (públic) com al de la reproducció (privat).

Les darreres dades disponibles a l'efecte, són les de l'Enquesta de l'ús del temps del Institut Nacional d'Estadística, corresponent al període 2002-2003 que mantenim en aquesta segona edició de Condicions Obres, atés que es tracta de tendències de llarga duració.

Si analitzem la quantitat de temps que dones i homes dediquen al treball i a les tasques de la llar (taula 3.1) trobem que ho fan en proporcions inverses: els homes més que les dones al treball productiu (8:29 i 6:49 hores/dia respectivament) i les dones més al treball domèstic/reproductiu (4:40 i 1:57 hores/dia de mitjana). Però aquestes dades, a més d'evidenciar la pervivència de la divisió sexual del treball, palesen la doble jornada que asumiexen les dones que, al capdavall, hi dediquen més temps si atenem la suma d'ambdues activitats (11.29 hores/dia les dones i 10:26 els homes).

Per contra, un major percentatge d'homes dedica més temps que les dones als esports i les activitats a l'aire lliure així com als entreteniments i jocs.

Per al cas de la població que treballa, també es poden advertir les diferències entre homes i dones: encara que hi ha un major percentatge d'homes i dones que declara treballar entre setmana que els caps de setmana, el temps que dediquen els homes al treball és major entre dilluns i dijous, i les dones entre divendres i diumenge.

TAULA 3. ÚS DEL TEMPS DELS HABITANTS DEL PAÍS VALENCIÀ.

Taula 3.1. Població en general.

	Homes		Dones	
	Participació	Temps mitjà	Participació	Temps mitjà
Cura personal	100%	11:12 h	100%	11:17 h
Treball	44,4%	8:29 h	26,5%	6:49 h
Estudis	13,9%	5:08 h	12,7%	4:53 h
Llar i família	73,1%	1:57 h	94,0%	4:40 h
Treball voluntari i reunions	10,8%	2:06 h	17,5%	1:40 h
Vida social i diversió	67,8%	2:16 h	73,7%	2:11 h
Esports i activitats a l'aire lliure	40,8%	2:04 h	35,1%	1:41 h
Entreteniments i jocs	24,0%	2:05 h	12,3%	1:31 h
Mitjans de comunicació	88,0%	2:53 h	86,3%	2:29 h
Trajectes i ús del temps no especificat	88,9%	1:25 h	84,0%	1:19 h

Taula 3.2. Població que treballa.

	Homes		Dones	
	Participació	Temps mitjà	Participació	Temps mitjà
Treball total	44,4%	8:29 h	26,5%	6:49 h
Típus de dia de la setmana				
Dilluns a dijous	55,7%	8:41 h	31,4%	6:40 h
Divendres a diumenge	29,5%	7:57 h	19,9%	7:08 h
Nivell d'ingressos de la llar				
Menys de 1.000 euros	28,7%	8:12 h	8,7%	6:06 h
De 1.000 a 1.499,99 euros	42,8%	8:29 h	24,6%	6:23 h
De 1.500 a 1.999,99 euros	54,8%	8:34 h	35,2%	6:52 h
2.000 euros o més	53,0%	8:37 h	39,5%	7:20 h
Edat				
Menys de 25 anys	26,8%	7:29 h	15,5%	6:09 h
De 25 a 44 anys	65,6%	8:42 h	46,1%	6:58 h
De 45 a 64 anys	51,8%	8:38 h	26,0%	6:45 h
65 o més anys	*3,6%	*5:03 h	*1,3%	*5:55 h

* indica una mostra reduïda.

Font: INE: Enquesta de l'ús del temps 2002-2003.
www.ine.es

4 NIVELL D'ESTUDIS DE LA POBLACIÓ ACTIVA

L'important esforç desenvolupat els darrers vint anys per les persones i les institucions en matèria educativa, està transformant pregonament els usos i recursos de la població valenciana i, molt especialment, l'estructura de la població activa, palesant alhora tant els avenços com les deficiències del sistema educatiu i llurs connexions amb el productiu.

Segons dades de l'Enquesta de Població Activa corresponent al 3r trimestre de 2005, quasi el trenta per cent de la població valenciana major de 16 anys compta tant sols amb estudis primaris, la meitat amb els de nivell secundari (de primer o segon grau) i poc més de la cinquena part amb els de nivell secundari (taula 4.1).

El 34,5% de les dones ocupades tenen estudis universitaris, percentatge superior en més de huit punts al dels homes.

Amb tot, la discriminació de genere resta encara efectiva, com podem observar al analitzar tant el nivell d'estudis de la població aturada com les propies taxes d'ocupació i atur segons sexe (taula 4.2): en el primer cas, els nivells d'inserció ocupacional dels homes són sempre superiors que els de les dones, qualsevol que siga el seu nivell d'estudis i, pel que fa a l'atur, les taxes de les dones son el doble que les dels homes en tots els nivells d'instrucció, tot palesant la persistència de molts i encara forts factors de discriminació.

TAULA 4. NIVELL D'ESTUDIS DE LA POBLACIÓ.

Taula 4.1. Població segons nivells d'estudis.

	Població amb més de 16 anys			Ocupats			Aturats		
	Total	H	D	Total	H	D	Total	H	D
Analfabets	1,8	1,1	2,4	0,3	0,4	0,2	0,4	-	0,8
Primaris	27,6	24,5	30,7	12,1	13,4	10,1	13,1	15,9	11,2
Secundaris I	29,4	31,8	27,0	33,8	37,2	28,6	41,4	43,4	39,9
Secundaris II	19,6	20,1	19,2	24,1	22,6	26,5	19,8	18,8	20,5
Universitaris	21,6	22,6	20,7	29,5	26,3	34,5	26,2	21,9	27,5

4.2. Taxes d'ocupació i atur segons nivell d'estudis.

	Taxes d'ocupació			Taxes d'atur		
	Total	H	D	Total	H	D
Analfabets	10,6	24,9	4,2	9,9	-	28,6
Primaris	23,6	36,4	13,6	8,5	6,4	12,4
Secundaris I	61,8	77,5	43,9	9,5	6,3	15,2
Secundaris II	66,0	74,6	57,3	6,6	4,6	9,0
Universitaris	73,5	77,5	69,4	6,8	4,6	9,3

Font: EPA III trimestre 2005.

5 NATALITAT I SALUT REPRODUCTIVA

Durant 2005, el País Valencià ha estat la comunitat amb major creixement de població, degut fonamentalment a l'emigració.

Pel que fa al creixement natural, la natalitat valenciana es manté els darrers anys vora el deu per cent: en 1990 es registraren 40.294 naixements al País Valencià de mares entre 15 i 49 anys, mentre que en el 2003 es registraren 47.257 naixements, és a dir, que durant aquest període l'increment de la natalitat mitjana anual ha estat del 17,3%.

En l'any 1990 la major part de naixements corresponia al grup d'edat de les dones entre 25 i 29 anys. En 2002 es pot observar que la major part correspon al grup de 30-34 anys. El major increment relatiu del 57,8% correspon al grup de 35-39 anys, que passa de 3.202 a 7.597 naixements.

La proporció d'avortaments respecte al d'embarassos també augmentà entre 1990 i 2002, passant del 12,1% al 15%. Ara bé, aquest augment de 3 punts es multiplica en el cas de les dones joves. Entre els 15 i els 19 anys, la proporció augmenta del 31% en 1990 al 49% en 2002; per a les dones de 18-19 anys s'incrementa del 32% al 46%; per a les dones de 20-24 anys augmenta del 17% al 32% i per a les dones menors d'edat es registra un increment encara major: del 30% al 55%.

TAULA 5. AVORTAMENTS RESPECTE D'EMBARASSOS I PERSONES NASCUTES, SEGONS L'EDAT DE LES MARES.

5.1. Proporció d'avortaments respecte d'embarassos.

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
20-24 anys	26,7	24,0	29,5	29,6	31,6	32,0	32,4
25-29 anys	7,7	7,0	8,9	8,7	10,1	11,5	13,3
30-34 anys	5,9	5,1	5,9	5,6	6,1	7,0	7,3
35-39 anys	12,9	10,5	10,9	11,1	10,4	10,3	10,8
40-44 anys	29,8	26,6	25,1	22,4	21,9	24,5	23,3
45-49 anys	40,8	40,0	47,1	38,2	36,6	30,6	29,8
menys 18	46,6	46,2	49,5	53,0	55,0	54,2	55,0
18-19 anys	43,1	41,0	44,9	44,4	45,9	46,9	45,6
15-49 anys	12,2	10,6	12,5	12,5	13,4	14,3	15,0

5.2. Total persones nascudes, segons l'edat de la mare.

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
20-24 anys	3.741	3.536	3.506	3.794	3.953	4.254	4.565
25-29 anys	13.161	12.576	11.849	11.861	12.286	12.097	12.246
30-34 anys	13.621	14.226	14.542	15.361	16.226	16.593	17.469
35-39 anys	4.387	4.803	5.304	5.870	6.306	7.159	7.597
40-44 anys	605	683	741	861	922	965	1.114
45-49 anys	42	36	28	49	45	61	59
menys 18	351	290	275	279	304	326	361
18-19 anys	697	674	681	719	733	835	782
15-49 anys	36.605	36.824	36.926	38.794	40.775	42.290	44.193

Font: Observatori de Salut Reproductiva
(amb dades de: **Ministeri de Sanitat i Consum, INE, Centre Superior de Recerques Científiques, CSIC**).
www.saludreproductiva.com

6 VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Les dades proporcionades pel Ministeri de l'Interior mostren un increment de les dones que denuncien ser maltractades, tant al País Valencià com a l'Estat espanyol. Així, hem passat de 2.630 dones compatibilitzades com a maltractades en l'any 1998 a 8.052 en l'any 2003.

Les dades referides a l'Estat espanyol palesen una progressió semblant. De fet, l'estimació de la prevalència (val a dir, el nombre de dones maltractades per cada 1.000 dones) presenta xifres semblants en l'Estat i al País Valencià (lleugerament més elevades al País Valencià). A les dades provisionals de la prevalència entre els anys 2000 i 2004 hi ha un increment del 138,5% a l'Estat espanyol.

Pel que fa als femicidis realitzats per parelles o exparelles de les víctimes, sí que hem d'advertir que les dades de dones assassinades al País Valencià són relativament superiors a les dades estatals en el cas dels anys 2001 i 2002, i semblants en el cas de l'any 2003, amb una minva de la prevalència de l'Estat però amb un increment al País Valencià.

TAULA 6. VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES.

6.1. Dones maltractades a l'àmbit familiar.

Any	Dones	Prevalència Estat ^(*)	Prevalència PV ^(*)
1998	2.630	1,33	1,30
1999	2.775	1,45	1,36
2000	2.743	1,48	1,32
2001	3.088	1,56	1,47
2002	6.710	2,71	3,17
2003	8.052	2,98	3,62

(*) Nombre de dones maltractades per cada 1.000 dones.

6.2. Femicidis realitzats per parelles o exparelles de les víctimes.

	Estat espanyol	País Valencià	%	Prevalència Estat ^(a)	Prevalència PV
2001	46	8	17,4%	2,59	4,43
2002	52	9 ^(b)	17,3%	2,90	4,93
2003	70	7	10,0%	3,89	3,80
2004	69	9 ^(c)	13,04%	3,69	4,62

(a) Nombre de dones assassinades per milió de dones majors de 14 anys.

(b) Alacant, amb 7 assassinats, fou la província espanyola amb un nombre major de femicidis.

(c) València, amb 8 assassinats, fou, junt amb Barcelona, la província espanyola amb un nombre major de femicidis.

Font: Centre Reina Sofia per a l'Estudi de la Violència.

www.gva.es/violencia

7 RESIDUS INDUSTRIALS

Segons les Enquestes sobre residus elaborades per l'INE, a l'Estat espanyol es produeixen més de 26 milions de tones de residus urbans, 24 dels quals s'arreglen barrejats, i només 2,5 seleccionats. El percentatge de residus barrejats del País Valencià respecte del total estatal (10,6%) és superior al seleccionat (8,2%), la qual cosa mostra l'endarreriment del nostre País en la selecció.

Pel que fa als residus industrials, les indústries extractives produeixen més de 30 milions de tones, un 0,4% dels quals es poden considerar perillosos; 26 milions de tones produeixen les indústries extractives, un 7,6% de les quals es poden considerar perillosos, i 21 milions de tones les indústries vinculades a la producció d'energia elèctrica, 1,2% dels quals es poden considerar perillosos. En el cas del País Valencià, les indústries extractives produeixen més de 350 mil tones, les manufactureres més de 160 mil tones i les de producció elèctrica més mil tones. Les proporcions d'aquests residus que són perilloses són, respectivament, el 0,1%, el 8,2% i el 87,8%.

El sector serveis produeix quasi 10 milions de tones de residus a tot l'Estat espanyol, dels quals un 4,6% són perillosos.

7. DISTRIBUCIÓ PER TIPUS DE RESIDUS EN LA INDÚSTRIA.

7.1. Residus

Tones	Estat Espanyol	País Valencià
Residus barrejats		
Semblants	23.446.933	2.483.958
Voluminosos	568,22	68,79
Total	24.015.152	2.552.750

Residus seleccionats		
Olis usats de motor	75,96	1,41
Cautxu (neumàtics, ...)	45,21	28,77
Minerals (construcció, ceràmics, ...)	191,56	28,77
Piles i acumuladors	19,74	1,45
Paper i cartró	650,95	33,13
Vidre	565,79	43,88
Plàstic (llevat d'embolcalls)	182,47	23,7
Metalls	131,14	17,6
Fusta	104,25	9,03
Embolcalls mixtos	380,1	35,21
Residus animals i vegetals	78,6	14,03
Roba i residus tèxtils	5,01	24
Medicina i productes químics	70,71	1,38
Equips refusats (electrodomèstics)	15,22	1,9
Vehicles fora d'ús	7,68	673
Altres	56,26	0
Total	2.580.646	212,16

Font INE: Enquesta sobre recollida i tractament de residus urbans 2002.

7.2. Residus industrials.

Indústries	Ind. Extractives	Ind Manufactureres
País Valencià		
Total	356.017	3.293.190
01. Residus químics (llevat 01)	16	65.834
01.3 Olis usats	216	33.323
02. Residus de preparats químics	4	110.158
03. Altres residus químics	10	360.683
05. Residus sanitaris i biològics	0	14.784
06. Residus metàl·lics	1.214	96.364
07.1 Residus de vidre	37	61.190
07.2 Residus de paper i cartró	356	273.339
07.3 Residus de cautxu	171	3.518
07.4 Residus de plàstic	26	35.583
07.5 Residus de fusta	1.845	129.909
07.6 Residus tèxtils	5	23.855
08. Equips refusats	200	974
09. Residus animals i vegetals	692	124.813
10. Residus corrents barrejats	0	144.265
11. Llots comuns	0	36.320
12. Residus minerals i de la combustió	351.223	1.663.485
12.4 Residus de la combustió	0	5.877
13. Residus solidificats i vitrificats	0	108.917

Font INE: Residus en el sector industrial 2003: Residus perillosos.

8 TRAJECTÒRIA ELECTORAL

El referèndum sobre la Constitució Europea, de 20 de Febrer, fou l'única convocatòria electoral de 2005, resolta positivament malgrat l'alta abstenció registrada (taula 8.1).

Amb tot, convé analitzar la trajectòria electoral dels darrers vint anys (taula 8.2), per tal d'esbrinar algunes tendències i perspectives.

La primera conclusió d'eixa anàlisi és la de la consolidació del bipartidisme al País Valencià. En les eleccions europees de juny de 1989, PP i PSOE obtenen el 64,4% dels vots; en les de 1994 el 74,5% dels vots; i deu anys després, en les eleccions europees de juny de 2004 trauen el 91,8% dels vots; és a dir, en una dècada passem d'una situació en què 1 de cada 4 vots no és per als partits majoritaris a una altra situació en què només 1 de cada 10 vots va a formacions polítiques minoritàries (EU, BNV i UV).

Si sumem els resultats dels diferents partits, observem que les eleccions europees són favorables a la dreta; mentre que en les eleccions al Congrés predomina l'esquerra, llevat de les eleccions de març de 2000, on el PP obtingué el seu resultat màxim (52,1%), 18 punts per damunt del PSOE. Des d'aquelles eleccions, el PSOE ha anat retallant les diferències fins als 4,3 punts en el cas de les eleccions al Congrés de març de 2004, que li donaren la presidència del govern a J. L. Rodríguez Zapatero. L'esquerra recuperà aleshores la majoria de vots que no tenia des de març de 1996.

TAULA 8. RESULTATS ELECTORALS.

Taula 8.1. Referèndum 2005

Aprova vosté el Tractat per el que s'estableix una Constitució per a Europa?.

	Participació		Sí		No	
	Valors absoluts	%	Valors absoluts	%	Valors absoluts	%
P. V.	1.526.386	44,1	1.164.718	77,4	246.582	16,4
Espanya	14.491.752	41,7	11.057.563	76,9	2.453.002	17,1

Taula 8.2. Resultats electorals al País Valencià.

		Participació	PERCENTATGE DE VOTS				
			PP ^(a)	UV ^(b)	BNV ^(c)	PSOE ^(d)	EU ^(e)
Juny 2004	Europees	50,9	49,7	0,4	1,1	42,1	3,3
Març 2004	Congrés	77,7	46,7		1,5	42,4	4,6
Maig 2003	Municipals	71,5	43,0	3,5	5,6	34,9	5,9
Maig 2003	Autonòmiques	71,5	47,9	3,0	4,8	36,5	6,5
Març 2000	Congrés	72,7	52,1	2,3	2,4	34,0	5,8
Juny 1999	Municipals	68,3	43,2	4,7	4,9	34,4	5,9
Juny 1999	Autonòmiques	68,1	47,8	4,6	4,5	33,9	6,0
Juny 1999	Europees	67,9	47,6	3,9	2,4	35,6	5,7
Març 1996	Congrés	81,6	43,7	3,5	1,0	38,3	11,0
Maig 1995	Municipals	76,0	41,1	5,4	3,5	33,0	10,9
Maig 1995	Autonòmiques	76,0	42,8	7,0	2,7	33,9	11,5
Juny 1994	Europees	64,9	44,1	5,2	1,7	30,4	13,9
Juny 1993	Congrés	81,7	40,4	4,6	1,6	38,3	10,5
Juny 1989	Europees	61,7	22,7	6,8	2,6	42,7	5,9
Octubre 1989	Congrés	74,8	27,0	6,8	1,9	41,5	9,1
Juny 1986	Congrés	76,4	28,8	3,1	1,9	47,5	4,7

(a) Partit Popular, de vegades amb Coalició Popular.

(b) Unió Valenciana, de vegades en coalició amb independents i centristes.

(c) Bloc Nacionalista Valencià, abans Unitat del Poble Valencià, de vegades en coalició amb Esquerra Verda, Els Verds, Valencians pel Canvi i CiU.

(d) De vegades, PSOE-progessistes.

(e) De vegades Entesa, en coalició amb Izquierda Republicana.

Font: Ministeri de l'Interior.

II. ECONOMIA, I TREBALL

9

POBLACIÓ ACTIVA: CREIXEMENT I CANVI

D'ençà 1994 (any de la darrera reforma metodològica de l'EPA, que permet realitzar anàlisis homogènies), els canvis experimentats per la població valenciana en relació a l'activitat han estat espectaculars: mentre que la població en edat de treballar augmentava en un 25,5%, la ocupada ho feia en un 68,4% (+ 839.900 persones) i l'aturada disminuïa en un 56,5% (-229.600).

Tanmateix, l'evolució de la població activa i la dels seus components (ocupació i atur) no ha estat homogènia, sino que presenta pautes diferenciades en funció del gènere. Malgrat que, en termes absoluts, el creixement de la població activa valenciana es reparteix quasi per meitats entre dones i homes, el seu impacte relatiu ha estat molt diferent: mentre que la taxa d'activitat dels homes gairebé creix en dos punts percentuals, la de les dones ho fa en més de set, contribuint a reduir el diferencial existent entre ambdues que, malgrat tot, resta encara molt gran (23,3 punts).

Pel que fa a l'evolució dels components de l'activitat durant aquest període, s'hi constaten també pautes ben diferenciades: majors dificultats d'empleabilitat de les dones, fins i tot en la fase expansiva del cicle econòmic, i progressiva feminització de l'atur (58,7% dels aturats son dones), tot i la seua significativa reducció.

**TAULA 9. POBLACIÓ VALENCIANA DE 16 I MÉS ANYS,
SEGONS SEXE I RELACIÓ AMB L'ACTIVITAT (1994-2005).**

	1994			2005		
	V. Abs.	Taxa	Distrib. %	V. Abs.	Taxa	Distrib. %
TOTAL POBL. +16						
Dones	630,4	39,6	38,5	914,5	46,8	40,7
Homes	1.004,8	68,0	61,5	1.331,0	70,1	59,3
Total	1.635,2	53,3	100	2.245,4	58,3	100,0
ACTIVITAT						
Dones	416,1	26,1	33,8	810,7	41,5	39,2
Homes	812,6	54,9	66,2	1.257,9	66,3	60,8
Total	1.228,7	40,0	100,0	2.068,6	53,7	100,0
OCUPACIÓ						
Dones	214,2	33,9	52,7	103,8	11,3	58,0
Homes	192,2	19,1	47,3	73,1	5,5	41,3
Total	406,4	24,8	100,0	176,8	7,8	100,0
ATUR						
Dones	960,9	60,4	67,0	1.039,9	53,2	64,7
Homes	472,7	31,9	33,0	566,6	29,9	35,3
Total	1.433,6	46,7	100,0	1.606,5	41,7	100,0
INACTIVITAT						
Dones	1.591,3	-	51,8	1.954,4	-	50,7
Homes	1.477,5	-	48,2	1.897,6	-	49,3
Total	3.068,8	-	100,0	3.851,9	-	100,0

* Els valors absoluts ho són en milers de persones. Les taxes d'activitat, ocupació i inactivitat ho són sobre el total de la població de 16 i més anys, mentre que les taxes d'atur ho són sobre la població activa.

Font: INE, Enquesta de Població Activa, III trimestre del 2005.

10 SEGREGACIÓ OCUPACIONAL

A les darreries de 2005, la població ocupada al País Valencià superava ja els dos milions de persones, quasi el doble que fa trenta anys. A més del augment quantitatiu, s'han produït importants canvis qualitatis :

- terciarització : gairebé dos de cada tres persones ocupades ho estan al sector serveis, amb presència majoritària de dones.

- feminització: entre 1976 i 2005, el nombre de dones treballadores s'ha multiplicat per 2,3, mentre que el d'homes ha crescut tant sols la meitat.

- segregació: distribució desigual de l'ocupació per raó de gènere, edat i/o altres factors discriminants (qualificació, etnia, etc.).

Especialment preocupant esdevé aquest darrer procés de segregació, tant pel que fa a la seua dimensió horitzontal (desigual distribució d'homes i dones per branques d'activitat) com a la vertical (per nivells d'ocupació).

En el primer cas, i d'acord amb la distribució en 10 branques d'activitat (CNAE), les dones es concentren majoritàriament en ocupacions terciàries amb un alt grau de desregulació, tret del sector públic on son ja majoria.

Pel que fa a la segregació vertical, la distribució en grups CNO (Catàleg Nacional d'Ocupacions), palesa una preocupant tendència cap a la dualització de la estructura ocupacional: mentre creixen els extrems superiors i inferiors de l'escala (27,8 i 26,8 respectivament), minva el segment central (45,4% del total).

**TAULA 10. DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ OCUPADA
SEGONS SEXE I VARIABLES OCUPACIONALS.**

	V. Absl.	Distribució en %	
	Total	Dones	Homes
SECTOR ECONÒMIC			
Agricultura	82,6	21,8	78,2
Indústria	412,8	25,3	74,7
Construcció	277,4	5,6	94,4
Serveis	1.295,9	51,9	48,1
BRANCA D'ACTIVITAT			
Agricultura	82,6	21,8	78,2
Indústria aliment., tèxtil, cuir, fusta i paper	163,8	37,1	62,9
Indústria extractiva, química i metall	146,9	18,6	81,4
Altres indústries manufactureres	102,0	15,9	84,1
Construcció	277,4	5,6	94,4
Comerç i hostaleria	484,8	50,8	49,2
Transport i comunicacions	115,3	22,3	77,7
Intermed. financerà i serveis a empreses	217,8	49,9	50,1
Adm. pública, educació i sanitat	292,2	57,5	42,5
Serveis personals	185,8	67,1	32,9
NIVELL D'OCUPACIÓ			
Direcció d'empreses i AA.PP.	170,4	29,9	70,1
Tècnics i professionals de nivell superior	197,5	48,0	52,0
Tècnics i professionals de nivell mig	208,8	42,0	58,0
Administratius	200,5	64,7	35,3
Treball. qualificats dels serveis	316,3	67,2	32,8
Treball. qualificats de l'agricultura	47,6	11,1	88,9
Treball. qualificats de la indústria i la const.	360,2	9,7	90,3
Operaris	229,6	11,4	88,6
Treballadors no qualificats	331,0	50,9	49,1
SITUACIÓ PROFESSIONAL			
Empresaris	126,2	23,3	76,7
Autònoms	227,1	32,8	67,2
Cooperativistes	8,7	19,5	80,5
Ajuda familiar	32,0	66,2	33,8
Assalariats sector públic	254,4	50,5	49,5
Assalariats sector privat	1.417,0	39,1	60,9
TOTAL	2.068,6	39,2	60,8

Font: INE, Enquesta de Població Activa, III trimestre del 2005.

11

POBLACIÓ ASSALARIADA

Quatre de cada cinc persones ocupades al País Valencià, fins un total de 1.671.400 a finals de 2005, són assalariades, de les quals les dones constitueixen el 40,9 per cent.

Per edat, el contingent femení és prou més jove, com a conseqüència de l'acceleració recent de llur procés d'incorporació al mercat de treball, on apleguen amb majors i millors nivells d'instrucció que, malgrat tot, no sempre són suficients –com hem constatat abans– per garantir-ne la inserció igualitària.

Per sectors econòmics trobem que la sobrerrepresentació de les dones al sector serveis, amb percentatges que gairebé dupliquen els dels homes, reforça les tendències genèriques ja esmentades, tant cap a la feminització sectorial com a la segregació ocupacional.

Cal constatar que la presència de les dones al sector públic, és superior a la dels homes, palesant com els models garantistes (igualtat, mèrits i publicitat), redueixen sensiblement els factors de discriminació de gènere.

Especialment greu és la taxa de precarietat contractual que al País Valencià (38,0%) supera a la mitjana espanyola (34,4%) i triplica a l'europea (13,8%). La precarietat és encara major entre les dones treballadores valencianes (41,1%).

**TAULA 11. DISTRIBUCIÓ PERCENTUAL SEGONS
VARIABLES DE REFERÈNCIA.**

	Total	Dones	Homes
EDAT			
De 16 a 19 anys	3,0	2,5	3,4
De 20 a 24	10,8	12,2	9,7
De 25 a 34	33,0	34,9	31,6
De 35 a 44	26,3	26,1	26,5
De 45 a 54	18,2	17,2	18,8
De 55 i més anys	8,7	6,9	10,0
SECTOR ECONÒMIC			
Agricultura	2,7	1,3	3,6
Indústria	21,5	13,1	27,3
Construcció	13,1	1,5	21,1
Serveis	62,7	84,1	47,9
SECTOR INSTITUCIONAL			
Públic	15,2	18,8	12,7
Privat	84,8	81,2	87,3
CONTRACTE			
Indefinit	62,0	58,9	64,1
Temporal	38,0	41,1	35,9
TOTAL	100,0	100,0	100,0

Font: INE, Enquesta de Població Activa, III trimestre del 2005.

12 L'ATUR

La reducció de l'atur al País Valencià ha estat constant al llarg dels darrers anys (taula 9), fins a situar-se a hores d'ara (7,8% sobre la població activa) en quotes inferiors a la mitjana espanyola i europea que eren, a finals de 2005, del 8,4 i 9,1 per cent, respectivament (taula 12.1).

A més de la disminució quantitativa de l'atur, cal fer esment a llur recomposició qualitativa, l'anàlisi de la qual palesa tres processos de segregació igualment preocupants:

- feminització: les dones valencianes representen el 39,2% de la població ocupada i el 58,7% de la desocupada, percentage quatre punts per sobre la mitjana nacional i deu sobre l'europea.

- llarga duració: una quarta part de l'atur ho és per períodes superior a l'any, el que implica per a la població afectada (vora cinquanta mil persones al PV) dificultats creixents d'inserció laboral i, conseqüentment, perills d'exclusió social.

- atur juvenil : les taxes d'atur entre els joves menors de 25 anys dupliquen la mitjana, essent especialment altes entre les xiques d'entre 20 i 24 anys, de les quals una de cada tres no troba treball (taula 12.2).

Tot plegat fa que la lluita per "un treball digne i amb drets per a tots i totes", continue essent un dels objectius centrals de la política social i la lluita sindical.

TAULA 12. ATUR (HOMES I DONES).**Taula 12.1. L'atur al País Valencià, Espanya i Europa, 2005.**

	Total	Dones	Homes
PAÍS VALENCIÀ			
Valors absoluts	176,8	103,8	73,1
Taxes	7,9	11,3	5,5
ESPANYA			
Valors absoluts	1.765,0	965,8	799,2
Taxes	8,4	11,2	6,5
UNIÓ EUROPEA			
Valors absoluts	19.745,3	9.563,1	10.182,2
Taxes	9,1	10,1	8,3

* Els valors absoluts ho són en milers de persones.

Taula 12.2. Taxes d'atur per sexe i edat al País Valencià, 2005.

	Total	Dones	Homes
De 16 a 19 anys	23,9	34,6	17,2
De 20 a 24	12,7	15,9	9,8
De 25 a 44	6,8	10,1	4,5
De 55 i més anys	6,2	8,3	5,3
TOTAL	7,9	11,3	5,5

Font: INE, Enquesta de Població Activa, III trimestre del 2005.

13 RESIDENTS ESTRANGERS

El Padró d'Habitants corresponents a 2005, registra un total de 572.853 estrangers residents al País Valencià, el que suposa un 12,3% de la població total (4.692.4499). Atés que en el moment de redactar aquest anuari les dades desagregades de l'últim Padró no estan encara disponibles, farem servir les correponents al trimestre anterior.

Des de 1998, la població estrangera resident al País Valencià s'ha multiplicat per sis, fins a recórrer en tant breu període de temps tot el cicle migratori que a altres països s'ha perllongat durant varies dècades.

De les dades disponibles es desprén l'existència de dues pautes diferenciades pel que fa als objectius i trajectòries dels estrangers que viuen actualment al País Valencià:

- residents turístics: vora una tercera part, aproximadament, del total d'estrangers residents ho serien en qualitat de turistes permanents, procedents fonamentalment dels països més desenovupats de l'Europa central i nòrdica, i concentrats sobretot a la província d'Alacant.

- emigrants econòmics: aproximadament quatre-centes mil persones aplegades a casa nostra, amb tantes dificultats com esperances, a la recerca d'un treball i una vida més dignes.

Després del de la Unió Europea, els contingents majoritaris són els procedents d'América Llatina (26,2%), la Europa no comunitaria (18,9%) i Àfrica (10,8%).

TAULA 13. RESIDENTS ESTRANGERS AL PAÍS VALENCIÀ.

Taula 13.1. Evolució dels residents estrangers empadronats.

	Població total	Residents estrangers	% Residents estrangers
País Valencià	4.543.304	539.874	11,9
Alacant	1.657.040	290.286	17,5
Castelló	527.345	56.935	10,8
València	2.358.919	192.653	8,2

Taula 13.2. Població total i residents estrangers.

	País Valencià		Alacant		Castelló		València	
	V. Abs.	%	V. Abs.	%	V. Abs.	%	V. Abs.	%
UE	148.428	27,5	123.899	42,7	5.276	9,3	148.428	27,5
Resta d'Europa	102.233	18,9	40.931	14,1	25.009	18,8	102.233	18,9
Àfrica	58.156	10,8	24.925	8,6	11.034	11,5	58.156	10,8
Amèrica	141.573	26,2	65.297	22,5	9.914	34,4	141.573	26,2
Àsia	13.647	2,5	5.112	1,8	989	3,9	13.647	2,5
Oceania	215	-	115	-	22	-	215	-
Apàtrides	65	-	37	-	3	-	65	-
Total	539.874	100,	290.288	100,	56.935	100,	539.874	100,

Font: Institut Valencià d'Estadística.

14 TREBALLADORS IMMIGRANTS

Després de l'últim procés extraordinari de regularització, el número de treballadors immigrants en alta laboral a la Seguretat Social superava els dos-cents mil al País Valencià (taula 14.1), el que constituïa el 10,9% del total, proporció superior a la mitjana nacional.

Durant eixe procés de regularització emergiren un volum important d'ocupacions fins aleshores al marge del mercat i de la cobertura social. Tant sols entre febrer i setembre de 2005 es registraren a la Seguretat Social un total de 352.522 altes de treballadors immigrants, de les quals el 14,2% correspongueren al País Valencià.

Malhauradament, l'expansió quantitativa de la inserció laboral dels immigrants (taula 14.2) no comporta la corresponent millora qualitativa de llurs trajectòries ocupacionals, sinó que, més aviat al contrari, estèm assitint a un perillós procés d'etnoestratificació: concentració de la mà d'obra estrangera en ocupacions i sectors caracteritzats per la seua precarietat contractual, perillositat funcional i minoració salarial, com ara el camp, la construcció i el servei domèstic.

Per províncies, la distribució dels residents estrangers en alta laboral és del 45,3%, a Alacant, el 16,1% a Castelló i el 38,6% a València. I respecte al total de treballadors en alta laboral del País Valencià, la proporció d'estrangers a Alacant és del 14,4%, a Castelló del 13,3% i a València en són el 8%.

TAULA 14. ACTIVITAT LABORAL DELS RESIDENTS ESTRANGERS.

Taula 14.1. Treballadors estrangers al País Valencià (Setembre 2005).

	Total treballadors/res en alta laboral	Residents estrangers en alta laboral	%
Estat espanyol	18.094.400	1.701.634	9,4
País Valencià	1.862.800	202.800	10,9
Alacant	638.700	91.791	14,4
Castelló	145.500	32.872	13,3
València	978.500	78.337	8,0

Taula 14.2. Evolució de la inserció laboral dels treballadors estrangers (1999-2005).

Any	Espanya			País Valencià			T. Inmigr. PV/ES
	Total Treball.	Treball. Inmigrants	%	Total Treball.	Treball. Inmigrants	%	
1999	14.344.900	334.976	2,3	1.454.100	29.442	2,0	8,8
2000	15.062.900	402.711	2,7	1.532.600	35.121	2,3	8,7
2001	15.649.900	557.074	3,5	1.596.700	52.676	3,3	9,5
2002	16.126.300	766.470	4,7	1.657.500	80.691	4,8	10,5
2003	16.613.300	924.805	5,6	1.716.200	104.514	6,1	11,3
2004	17.981.800	1.048.230	5,8	1.769.200	120.891	6,8	11,5
2005*	18.094.400	1.701.634	9,4	1.862.800	202.800	10,9	11,9

Font. Ministeri de Treball.

Dades corresponents al mes de setembre 2005.

15 SALARIS

Segons el darrer Anuari d'Estadístiques Laborals publicat pel Ministeri de Treball, els salaris que reben els treballadors i les treballadores valencianes es troben al voltant del 10% per baix de la mitjana espanyola.

Les estadístiques oficials distingeixen entre:

- costos salarials ordinaris, equivalents a la suma del salari base, els components salarials, el pagament per hores extraordinàries i/o complementàries i el salari rebut en espècie.

- costos salarials totals que inclouen també les gratificacions extraordinàries (com ara, pagues extraordinàries, pagaments per anticipació de beneficis, primes, objectius i pagaments de caràcter excepcional).

En el primer cas, el salari mig per treballador i mes era a principi de 2005 de 1.310,13 euros a nivell nacional, quantitat inferior en 134,16 euros entre els treballadors valencians, tot i que l'increment respecte de l'exercici anterior havia estat lleugerament superior.

Pel que fa als salaris totals, el diferencial entre les percepcions mitjes arreu de l'Estat i les corresponents al País Valencià, era encara major (170,55 euros/mes).

Cal recordar, finalment, que persisteix una important bretxa salarial entre homes i dones, que estudis recents situen entre el 15 i el 20 per cent a casa nostra.

**TAULA 15. COSTOS SALARIALS MITJANS
PER TREBALLADOR I MES.**

	Costos salarials ordinaris		Costos salarials totals	
	Euros/mes	Increment %	Euros/mes	Increment %
Andalusia ¹	1.211,08	1,4	1.365,41	1,5
Aragó	1.247,86	1,9	1.476,39	1,4
Astúries	1.298,85	2,1	1.505,29	2,5
Canàries	1.138,86	3,2	1.257,20	3,3
Cantàbria	1.255,35	5,1	1.414,22	4,1
Castella-La Manxa	1.136,36	2,0	1.298,93	2,6
Castella i Lleó	1.192,70	3,4	1.395,04	2,5
Catalunya	1.384,28	1,9	1.641,52	3,6
Extremadura	1.046,47	0,4	1.225,20	1,2
Galícia	1.112,80	1,0	1.290,09	1,5
Illes Balears	1.244,87	5,0	1.408,48	5,1
La Rioja	1.197,29	2,5	1.377,53	2,2
Madrid	1.553,56	1,9	1.837,61	3,4
Múrcia	1.107,40	3,5	1.276,85	4,9
Navarra	1.489,08	3,5	1.716,95	3,8
País Basc	1.510,27	2,6	1.757,03	2,9
País Valencià	1.175,97	2,6	1.350,39	2,4
TOTAL	1.310,13	2,1	1.520,94	2,8

¹ Inclou Ceuta i Melilla.

Font MTAS: Anuari d'Estadístiques Laborals 2005.

16 DESPESES

La darrera Enquesta Contínua de Pressupostos Familiars ens informa que al País Valencià la despesa mitjana per persona i any és de 6.979,20 euros, i la mitjana per llar de 20.441,35 euros/any.

Per grups de despesa (vegeu classificació), la més important és la que correspon a la vivenda i les despeses relacionades (aigua, electricitat, etc.), que representa més del 30% dels pressupostos familiars, a les que hi hauria que afegir un 5% per moblar-la i equipar-la.

I es que l'esforç per accedir a la vivenda, quantificat com la relació entre la quota anual d'amortització del corresponent préstec hipotecari i la renda anual disponible per la persona era a principi de 2005 del 48,78 per cent, havent-se incrementat en més d'un cinquanta per cent des de l'any 2000.

El nostre segon capítol de despeses és l'alimentació (primer al conjunt de l'Estat). El tercer, el transport, que consumeix quasi l'11% del pressupost familiar (per baix del 14% estatal).

- Grup 1. Aliments i begudes no alcohòliques.
- Grup 2. Begudes alcohòliques, tabac i narcòtics.
- Grup 3. Articles de vestir i calcer.
- Grup 4. Vivenda, aigua, electricitat i altres combustibles.
- Grup 5. Mobiliari, equipament de la llar i despeses corrents de conservació de la vivenda.
- Grup 6. Salut.
- Grup 7. Transports.
- Grup 8. Comunicacions.
- Grup 9. Oci, espectacles i cultura.
- Grup 10. Ensenyament.
- Grup 11. Hotels, cafés i restaurants.
- Grup 12. Altres béns i serveis.

TAULA 16. DESPESA TOTAL I MITJANA PER GRUPS DE DESPESA I ÍNDEX DE VARIACIÓ DE LA DESPESA MITJANA PER LLAR (País Valencià i Estat Espanyol).

	Distribució percentual de despesa	Despesa mitjana per persona	Despesa mitjana per llar	Variació de la despesa mitjana per llar respecte de 2001
País Valencià				
Total	100,0%	6.979,20	20.441,35	104,2%
Grup 1	17,7%	1.231,8	3.607,9	101,5%
Grup 2	2,4%	168,2	492,6	93,3%
Grup 3	6,7%	466,2	1.365,5	103,9%
Grup 4	30,4%	2.124,5	6.222,3	109,4%
Grup 5	4,7%	325,9	954,6	99,6%
Grup 6	2,1%	148,0	433,4	86,4%
Grup 7	10,9%	760,0	2.226,1	93,8%
Grup 8	2,3%	162,6	476,3	111,3%
Grup 9	6,6%	457,1	1.338,9	104,7%
Grup 10	0,8%	55,1	161,5	87,7%
Grup 11	9,1%	633,0	1.854,0	102,7%
Grup 12	6,4%	446,7	1.308,2	100,6%
Estat Espanyol				
Total	100%	7.159,54	21.320,35	129,9%
Grup 1	22,6%	1.615,9	4.812,0	134,1%
Grup 2	2,9%	210,5	626,8	128,5%
Grup 3	9,3%	667,3	1.987,1	129,0%
Grup 4	12,3%	880,6	2.622,4	131,9%
Grup 5	6,1%	435,3	1.296,1	128,6%
Grup 6	2,6%	187,6	558,6	125,6%
Grup 7	13,5%	965,8	2.876,1	120,6%
Grup 8	2,9%	210,5	626,8	142,1%
Grup 9	7,6%	540,5	1.609,7	128,4%
Grup 10	1,5%	106,0	315,5	131,1%
Grup 11	11,0%	787,5	2.345,2	129,9%
Grup 12	7,7%	552,0	1.643,8	133,1%

Font: INE, Enquesta Contínua de Pressuposts Familiars.

III. ACCIÓ SINDICAL

17

QUALITAT DE VIDA EN EL TREBALL

L'Enquesta de Qualitat de Vida en el Treball, que realitza regularment el Ministeri de Treball i Afers Socials, ofereix una estimació d'algunes variables referides a la qualitat de vida laboral.

Del l'anàlisi continuada dels resultats que aporta la ECVT, podem constatar a este respecte, que l'índex més elevat entre la població ocupada valenciana és el d'orgull en el treball, seguit per la satisfacció en el treball: amb valors de 7,3 i 6,8 sobre deu. Les dades més negatives corresponen a l'estrés i la monotonia (4,6 i 3,6 respectivament).

L'avaluació sobre la participació en el treball, tot i que resta encara baixa, ha millorat darrerament fins a un discret aprovat (5,9), mentres que el coneiximent dels objectius de l'empresa aplega ja al notable (7).

Es tracta, doncs, d'una avaluació ambivalent que palesa alhora tant els avenços acumulats al llarg de dues dècades de relacions laborals lliures, com els dèficits que encara hi persisteixen.

TAULA 17. VARIABLES DE LA QUALITAT DE VIDA EN EL TREBALL. ÍNDEX PER AL PAÍS VALENCIÀ I L'ESTAT ESPANYOL DE DIVERSOS ANYS.

Satisfacció en el treball		
2003	País Valencià	6,7
	Estat Espanyol	6,8
2004	País Valencià	6,8
	Estat Espanyol	6,8

Estrés en el treball		
2003	País Valencià	3,9
	Estat Espanyol	4,4
2004	País Valencià	4,6
	Estat Espanyol	4,5

Monotonia i avoriment en la jornada laboral		
2003	País Valencià	3,4
	Estat Espanyol	3,2
2004	País Valencià	3,6
	Estat Espanyol	3,4

Orgull en el treball		
2003	País Valencià	6,6
	Estat Espanyol	7,5
2004	País Valencià	7,3
	Estat Espanyol	7,3

Participació en el treball		
2003	País Valencià	4,7
	Estat Espanyol	5,2
2004	País Valencià	5,9
	Estat Espanyol	5,8

Coneiximent del objectius de l'empresa		
2003	País Valencià	4,9
	Estat Espanyol	6,9
2004	País Valencià	7,0
	Estat Espanyol	6,6

Font: MTAS: Enquesta de Qualitat de Vida en el Treball, 2003 i 2004.

18 SINISTRALITAT LABORAL

Als darrers deu anys han mort 974 treballadors per accident laboral al País Valencia i s'han comptabilitzat un total de 872.136 incidències de sinistralitat al lloc de treball.

Les xifres són esborronadores i posen de manifest un dels principals problemes de l'actual model productiu i d'organització del treball, així com el sistema contractual, doncs hi ha una clara correlació directa entre taxes de sinistralitat i precarietat laboral.

Amb tot, els darrers canvis legislatius i, sobre tot, els programes de formació, prevenció i control sindical dels riscos laborals estan invertint la tendència ascendent de la sinistralitat que arribà a les màximes cotes just al tombant del segle.

D'aleshores ençà, l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral (taula 18), equivalent al nombre d'accidents/any per cada 1.000 persones ocupades, segueix una línia descendent, tant a nivell estatal com al País Valencia, on hem passat d'una mitja de 76,5 accidentes per cada 1000 treballadors en l'any 2000 a 52,9 corresponent al barrer exercici del que s'hi disposa de dades consolidades.

Amb tot, cal anar més lluny... en la defensa i millora de la dignitat, qualitat i seguretat en el treball!

TAULA 18. EVOLUCIÓ DE LA SINISTRALITAT LABORAL (1995-2005).

Any	País Valencià		Espanya	
	Núm. d'accidents	Index	Núm. d'accidents	Index
1995	73.779	58,2	589.661	47,6
1996	75.136	58,1	616.237	47,8
1997	84.047	63,7	676.644	50,7
1998	96.343	70,0	752.882	54,1
1999	113.075	78,5	867.722	59,1
2000	118.264	76,5	935.274	60,3
2001	114.637	72,1	958.493	59,4
2002	106.786	61,0	948.896	57,1
2003	99.416	55,7	899.737	52,0
2004	97.653	52,9	876.596	48,8
2005*	65.164	-	604.450	-

* Les dades de 2005 corresponen al període gener-agost.

Font: Ministeri de Treball i Direcció General de Treball i Seguretat Laboral de la Generalitat Valenciana.

19 NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA: ESTRUCTURA

El sistema espanyol de negociació col·lectiva es caracteritza per un alt grau de fragmentació i, alhora, una ampla cobertura i complexa articulació.

Arreu de l'Estat es registren anualment vora 5.000 convenis de molt diferent àmbit territorial sectorial i funcional, mitjançant els quals s'hi regulen les relacions laborals d'un milió llarg d'empreses i de quasi deu milions de treballadors, el que suposa, tot plegat, una taxa de cobertura superior al 80%, essent una de les més amples d'Europa.

Al País Valencià (taula 19), es negocien al voltant de 400 convenis per any, d'àmbit i cobertura desiguals: mentre que els 273 convenis d'empresa afecten a una mitjana de 118 treballadors per unitat de negociació, els 134 convenis sectorials cobreixen a una mitjana de 5.332 treballadors.

Davant d'aquesta important fragmentació i descentralització de l'estructura negocial, l'estratègia sindical s'orienta cap a l'establiment de mecanismes (convenis marc) i orientacions (els Acords Nacionals de Negociació Col·lectiva) adreçades a l'articulació del sistema.

**TAULA 19. CONVENIS COL·LECTIUS.
PAÍS VALENCIÀ, 2004.**

	Alacant	Castelló	València	Àmb. PV	Totals
Convenis					
Convenis d'empresa	80	42	140	11	273
Convenis d'altre àmbit	44	26	57	7	134
Total	124	68	197	18	407
Empreses afectades					
Convenis d'empresa	80	42	140	11	273
Convenis d'altre àmbit	21.675	8.638	39.771	2.338	72.422
Total	21.755	8.680	39.911	2.349	72.695
Nombre de treballadors i treballadores					
Convenis d'empresa	6.401	2.793	19.247	2.731	32.172
Convenis d'altre àmbit	108.489	46.417	278.280	281.277	714.463
Total	114.890	49.210	297.527	285.008	746.635

Font: Ministeri de Treball.

20 NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA: CONTINGUTS

Històricament, l'objectiu central, i gairebé exclusiu, de la negociació col·lectiva era de tipus quantitatiu i tarifari; es tractava d'establir-ne les condicions salarials i de jornada.

Des de fa ja uns quants anys, l'agenda negociadora esdevé progressivament més ampla i diversa, incorporant demandes i regulacions de caràcter qualitatiu: salut laboral, formació, classificació professional, etc.

En el primer cas, la negociació col·lectiva acumulada ha permès avançar cap el progressiu ajust entre l'augment salarial i la taxa de variació de l'IPC (taula 20.1), incloent-hi clàusules de revisió, nous complements, etc. Pel que fa al temps, la jornada de treball en còmput anual, després d'ahver-se reduït vora 10 hores des de 1995, sembla haver-se fixat al voltant de les 1.757 de mitjana, estimulants la negociació d'alternatives qualitatives de gestió del temps de treball.

És en eixa nova línia d'intervenció i ampliació de l'agenda negociadora (taula 20.2) on rau el futur de les relacions laborals capaces de fer front als intents desvertebradors de la patronal i de garantir, alhora, la satisfacció tant de les demandes redistributives com productives, col·lectives i individuals, en matèria de formació, mobilitat, organització del treball, etc.

Taula 20.1. Augments salarials als convenis i taxa de variació de l'IPC.

Any	Conv. d'empresa	Conv. d'altre àmbit	Total de convenis	Variació de l'IPC
1995	4,14	4,24	4,24	4,3
1996	3,96	3,90	3,90	3,1
1997	2,06	2,82	2,78	2,1
1998	2,46	2,37	2,37	1,4
1999	2,62	2,67	2,67	2,6
2000	3,66	4,03	4,01	4,0
2001	3,00	3,57	3,54	2,7
2002	2,43	3,07	3,04	4,0
2003	2,60	3,64	3,59	2,6
2004	3,13	4,06	4,02	3,4

Taula 20.2. Percentatge de treballadors afectats Per clàusules especials als convenis Col·lectius de l'any 2004.

Clàusules	%
Salaries	
Clàusula de salvaguarda	91,92%
Estructura salarial:	84,64%
–Complements salarials i criteris de càlcul	62,94%
–Consolidació de complements salarials	48,14%
Inaplicació del règim salarial	67,63%
–Condicions per acollir-se'n	55,57%
–Procediments a seguir i documentació a aportar	63,29%
–Procediment Comissió Paritària dispose d'informació sobre empreses acollides, treballadors afectats i increments salarials	37,48%
Retribucions específiques per treball nocturn	37,86%
Jornada laboral i vacances	
Distribució irregular de la jornada durant l'any	30,90%
Jornada ordinària superior a 9 h. diàries	6,88%
En jornada contínua de més de 6 h., consideració com a temps de treball efectiu del descans legal	24,74%
Acumulació del descans de «dia i mig» en períodes de 14 dies	8,68%
Jornades especials de treball	30,32%
–Excepcions als límits legals en el treball nocturn	4,05%
–Règim de treball a torns	2,73%
–Reducció de jornada per treball nocturn, a torns, perillós, penós o tòxic	11,99%
–Descans diari inferior a 12 h. en activitats amb jornada fraccionada	0,77%
Fixació de períodes concrets per a les vacances anuals	42,84%

Clàusules	%
Ocupació i contractació	
Ocupació	66,68%
–Creació neta d'ocupació	0,75%
–Creació d'ocupació per jubilació parcial (contractes de relleu)	20,25%
–Manteniment de l'ocupació	16,38%
–Conversió de l'ocupació temporal en fixa	21,99%
–Mobilitat geogràfica	12,66%
–Mobilitat funcional	3,15%
–Altres relatives a ocupació	9,67%
Contractació	74,79%
–Durada màxima del període de prova	24,28%
–Llocs de treball que poden cobrir-se amb contractes d'obra o servei	19,30%
–Durada màxima dels contractes temporals per circumstàncies del mercat	59,21%
–Clàusules relatives al contracte de treball en pràctiques	28,50%
–Clàusules relatives al contracte a temps parcial	19,50%
–Nombre mínim d'hores de prestació de serveis	13,29%
–Nombre màxim de contractes temporals	21,33%
–Utilització de serveis de les empreses de treball temporal	29,73%
Hores extraordinàries	
Eliminació de les hores extraordinàries	12,49%
Reducció respecte de l'any anterior	0,04%
Reducció respecte del topant màxim legal	0,50%
Altres no contingudes en apartats anteriors	27,76%
Compensació d'hores extraordinàries amb pagament dinerari	60,77%
–Amb valoració superior a l'hora ordinària	47,84%
Compensació d'hores extraordinàries amb temps de descans	38,83%
–Amb acumulació i gaudiment en períodes superiors als legals	14,85%
Obligatorietat de realitzar hores extraordinàries	2,92%
Jubilació	
Jubilació obligatòria	27,53%
Estímul a la jubilació voluntària	30,52%
Complements a les prestacions socials	
Complement a la jubilació	10,39%
Complement a la invalidesa	37,50%
Complement a la viudetat	0,66%
Complement a l'orfandat	4,11%
Complement a la malaltia comuna	62,45%
Complement a la maternitat	4,76%

Clàusules	%
Complement a l'accident de treball i malaltia professional	64,27%
Altres complements retributius	18,11%
Establiment de plans de pensions	0,31%
Formació professional	
Pla de formació	8,42%
Ajudes a l'estudi al treballador	2,96%
Permisos retribuïts per a la formació	7,71%
Altres relatives a formació	35,47%
Salut Laboral	
Existència de Comitè de Seguretat i Salut	50,10%
Programa de prevenció de riscos	18,67%
Cursets en matèria de seguretat i salut	16,29%
Reconeixement mèdic anual a càrrec de l'empresa	23,02%
–Amb inclusió de revisió ginecològica	3,51%
Designació de Delegats de Prevenció distints del legals	5,66%
Crèdit horari mensual per a Delegats de Prevenció	9,35%
Temps disponible per a la formació de Delegats de Prevenció	2,03%
Òrgan paritari de «salut laboral» competent en tots els centres de treball	21,71%
Excepcions al caràcter voluntari de la vigilància mèdica	3,65%
Supòsits d'obligació de constitució de «serveis de prevenció» propis	0,80%
Activitat sindical	
Garanties i competències superiors a allò establert legalment	33,70%
Descompte en nòmina de la quota sindical	35,36%
Acumulació d'hores sindicals en un mateix representant	49,79%
Millores sobre conveni anterior	10,05%
Classificació prof. i promoció en el treball	
Classif. prof. mitjançant definició i funcions de grups, categories o nivells	77,86%
–Categories professionals	50,99%
–Grups professionals	19,44%
–Nivells retributius	5,81%
Polivalència funcional	23,31%
Criteris o requisits per a la promoció interna	24,98%
Modif. substancials de les condicions de treball	
Procediments per resoldre discrepàncies en períodes de consulta previstos a l'E.T.	12,97%
–En matèria de mobilitat funcional	3,27%
–En matèria de mobilitat geogràfica	0,91%
–En matèria d'horari	1,83%

Clàusules	%
-En matèria de règim de treball a torns	0,41%
-En matèria de sistemes de remuneració	1,65%
-En matèria de sistemes de treball i rendiment	0,58%
-En matèria de suspensió del contracte per causes econòmiques, tècniques, etc.	0,72%
-En matèria d'acomiadament col·lectiu	0,57%
-Altres no continguts en els apartats anteriors	0,20%
Vigència i eficàcia	
Duració determinada per a la vigència del contingut normatiu	34,67%
Manteniment exprés d'alguns supòsits continguts en el conveni anterior	56,46%
Reducció o eliminació de drets adquirits en anteriors convenis	0,12%
Concurrència	
Concurrència amb altre conveni d'àmbit superior	20,95%
Regles per a resoldre possibles conflictes de concurrència entre convenis	19,10%
Altres temes objecte de negociació	
En acomiadament disciplinari, exigències formals superiors a les establides legalment	4,83%
Procediments per a la solució de controvèrsies derivades d'interpretació i aplicació del conveni	73,23%
-Procediments de mediació	22,25%
-Procediments d'arbitratge	50,98%
No discriminació o promoció d'igualtat entre sexes	51,35%
Indemnització al treballador per la no renovació del contracte	63,38%
Participació dels treballadors en l'organització del treball	14,17%
Clàusula de salari mínim conveni	18,59%
Destinació preferent de llocs i treballadors amb discapacitats	10,15%
Implantació de noves tecnologies	18,34%
Serveis de menjador	1,00%
Transport dels treballadors a càrrec de l'empresa	0,67%
Incentius lligats a la productivitat	36,83%
Incentius d'assistència	32,12%

21 CONFLICTIVITAT I ARBITRATGE

L'existència i funcionament de mecanismes de negociació institucionalitzada (concertació social, convenis col·lectius), no exclou sino que redefineix el conflicte, conferint-li una dimensió tant real com simbòlica pel que fa als objectius i, respecte del procés, la forma d'enfrontament obert o d'arbitratge pactat.

En la taula 21.1 s'inclouen les dades referides a l'evolució recent de la conflictivitat laboral al País Valencià, i en la 21.2 les referides als procediments d'arbitratge presentats davant el corresponent Tribunal creat en aplicació de l'Acord de Solució Extrajudicial de Conflictes Laborals, del resultat del qual corresponent a l'exercici de 2004 s'ens informa a la taula 21.3.

Es tracta, en ambdós casos, de l'exercici de l'autonomia obrera i el desenvolupament de la nova cultura sindical.

TAULA 21. CONFLICTES COL·LECTIUS.

**Taula 21.1. Conflictivitat laboral al País Valencià,
2000-2005.**

Any	Vagues	Treballadors participants	Jornades no treballades
2000	166	320.930	444.464
2001	184	131.702	237.744
2002	160	258.566	278.838
2003	130	80.936	43.462
2004	141	27.954	42.216
2005*	79	6.228	12.990

*Conflictes registrats fins a juliol del 2005.

Font: Direcció General de Treball, Conselleria d'Economia.

Taula 21.2. Procediments presentats al Tribunal d'Arbitratge Laboral.

Any	Procediments	Empreses	Treballadors
1999	254	1.867	83.687
2000	271	12.789	180.261
2001	344	10.427	309.801
2002	316	10.872	107.416
2003	391	10.763	163.190
2004	373	3.640	117.656

Taula 21.3. Tramitació de conflictes col·lectius de treball. Any 2004.

	Alacant			Castelló			València		
	Expedient	Empreses	Treball.	Expedient	Empreses	Treball.	Expedient	Empreses	Treball.
Procediments presentats	71	1.004	17.460	46	393	33.215	256	2.243	66.981
Procediments finalitzats	72	1.005	17.468	51	398	33.376	262	2.249	67.996
–Arbitratge	0	0	0	2	2	185	15	16	2.903
–Mediacions	72	1.005	17.468	49	396	33.191	247	2.233	65.093
Mediacions efectives	63	996	16.971	43	390	32.720	207	1.441	59.158
–Acord	24	957	11.817	12	12	1.726	79	1.014	31.113
–Sense acord	39	39	5.154	31	378	30.994	128	427	28.045
Mediacions no efectives	9	9	497	6	6	471	40	792	5.935
–Intentat sense efecte	7	7	359	6	6	471	24	526	3.602
–Dessistit	1	1	130	0	0	0	13	262	1.753
Arxiu	1	1	8	0	0	0	3	4	580
Procediments pendents	2	2	56	0	0	0	8	8	675
–Arbitratges	0	0	0	0	0	0	1	1	87
–Mediacions	2	2	56	0	0	0	7	7	588

Font: Fundació per a la Solució Extrajudicial de Conflictes Col·lectius.

22

CCOO: EL PRIMER SINDICAT EN AFILIACIÓ

Amb quasi tres milions d'afiliats a nivell estatal, els sindicats constitueixen la primera força organitzada del nostre país, molt per damunt de qualsevol altre tipus d'associació d'adscripció voluntària, ja siga política, esportiva, festiva, etc.

I més concretament, CCOO apareix com a l'organització que compta amb major nombre d'afiliats, tant a nivell estatal (més d'un milió de treballadors i treballadores) com al País Valencià, segon es desprèn de la informació aportada pels propis sindicats que, a més, coincideix amb la dels estudis més solvents en la matèria, com és el cas de L'Enquesta de la Qualitat de Vida en el Treball (ECVT), la darrera edició de la qual estableix una taxa d'afiliació del 17,2% sobre la població assalariada.

Tot i ser l'afiliació un indicador important del poder sindical, el model de relacions laborals del nostre país obliga a considerar, així mateix, la representativitat electoral de les organitzacions sindicals, acreditada en les eleccions sindicals, així com la cobertura de la seua intervenció negociadora. Tot açò permet multiplicar primer per tres els nivells d'afiliació i, posteriorment, per cinc, per a establir els nivells de representació electoral i eficàcia negociadora dels sindicats, la qual cosa indica, finalment, que lluny d'esgotar-se, el creixement de l'afiliació sindical és no sols necessari sinó possible, i compta amb àmplies possibilitats de consolidar-se, tal i com planteja el Pla d'Acció aprovat pel VIII Congrés de CCOO.

TAULA 22. AFILIACIÓ SINDICAL

	Total Estat Espanyol		País Valencià	
	V. Abs.	%	V. Abs.	%
CCOO	1.018.400	38,8	114.000	42,3
UGT	888.400	33,8	99.500	36,9
Nacionalistes	190.000	7,2	-	-
Altres	530.000	20,2	56.000	20,8
Total afiliació	2.626.800	100,0	269.500	100,0
Població assalariada	15.440.100	-	1.653.700	-
Tasa d'afiliació (%)	17,1	-	16,3	-

Fonts: CCOO: Secretaria d'Afiliació, Informe nº3 (dades de juliol 2005).

UGT: Secretaria d'Organització, Informe al 39º Congrés (dades de març 2005).

Per a la resta d'organitzacions, informació procedent de les seues publicacions i webs.

Les dades de la població assalariada corresponen a la EPA del segon trimestre de 2005.

23

CCOO: EL PRIMER SINDICAT EN REPRESENTACIÓ

Segons el còmput dinàmic de les Eleccions Sindicals, i amb dades oficials corresponents al 30 d'octubre de 2005, CCOO és la primera força sindical al País Valencià pel nombre de representants electes.

A les 15.028 eleccions celebrades s'havien elegit 33.601 representants legals dels treballadors i de les treballadores, dels quals 13.905 eren membres de les candidatures de CCOO (el 41,38%). A les candidatures d'UGT havien estat elegits 13.495 delegats i delegades (el 40,16% del total). La diferència entre CCOO i UGT era de 410 representants (un 1,22%) i ambdós sindicats de classe acrediten junts una representativitat del 81,54%. La resta de forces sindicals havien obtingut, tot plegades, 6.201 delegats i delegades, que suposaven un 18,45% del total.

Al conjunt de l'Estat, CCOO és també la primera força sindical des de fa ja més de deu anys (taula 23.3).

Taula 23.1. Resultats per comarques.
Còmput dinàmic a 31 desembre 2003.

	Actes	Deleg. Total	Deleg. CCOO	% CCOO	Deleg. UGT	% UGT	Dif. CCOO-UGT	% dif. CCOO-UGT	Deleg. altres	% altres
Alt, Mitja, Valls Vinalopo	642	1.169	599	51,24	453	38,75	146	12,49	117	10,01
Camp Turia/Serranos/ Rincón Ademuz	381	792	336	42,42	274	34,60	62	7,83	182	22,98
Comarques Centrals	1.197	2.238	1.141	50,98	715	31,95	426	19,03	382	17,07
Comarques del Nord	1.902	5.092	1.972	38,73	2.398	47,09	-426	-8,37	722	14,18
El Baix Vinalopo/ La Vega Baja	1.534	2.823	1.205	42,69	1.259	44,60	-54	-1,91	359	12,72
El Camp de Morvedre/ Alto Palancia	416	837	421	50,30	296	35,36	125	14,93	120	14,34
L'Alacantí/La Marina	2.410	5.319	2.095	39,39	2.160	40,61	-65	-1,22	1.064	20,00
L'Horta	5.002	11.511	4.475	38,88	4.342	37,72	133	1,16	2.694	23,40
Hoya Buñol/ Plana Utiel-Requena	221	499	252	50,50	171	34,27	81	16,23	76	15,23
La Ribera/La Safor	1.323	3.321	1.409	42,43	1.427	42,97	-18	-0,54	485	14,60
Total País Valencià	15.028	33.601	13.905	41,38	13.495	40,16	410	1,22	6.201	18,45

23.2. Càmput dinàmic a 31 desembre 2003.

	Actes	Deleg. Total	Deleg. CC00	% CC00	Deleg. UGT	% UGT	Dif. CC00-UGT	% dif. CC00-UGT	Deleg. altres	% altres
Activitats Diverses	688	1.827	682	37,33	816	44,66	-134	-7,33	329	18,01
Agroalimentària	1.040	3.370	1.388	41,19	1.651	48,99	-263	-7,80	331	9,82
COMFIA	755	1.876	764	40,72	619	33,00	145	7,73	439	26,28
Ensenyament	661	1.837	406	20,10	342	18,62	64	3,48	1.089	59,28
FCT	1.634	2.958	1.283	43,37	1.235	41,75	48	1,62	440	14,87
FECOHT	2.020	4.379	1.514	34,57	1.867	42,64	-353	-8,06	998	22,79
FECOMA	2.035	3.899	1.861	47,73	1.564	40,11	749	14,44	385	7,42
FITEQA	1.849	3.830	1.861	48,59	1.496	39,06	365	9,53	473	12,16
FSAP	913	3.074	989	32,17	1.228	39,95	-239	-7,77	857	27,88
Minerometal·lúrgica	2.473	4.130	1.914	46,34	1.822	44,12	92	2,23	394	9,54
Sanitat	297	1.063	328	30,86	324	30,48	4	0,38	411	38,66
Total País Valencià	13.461	32.443	13.437	41,42	13.025	40,15	412	1,27	5.981	18,44

Font: Secretaria de Comunicació CC00 PV.

www.pv.ccoo.es

Taula 23.3. Eleccions sindicals, Espanya 1978 a 2005.

ANY	DELS.	CC.OO.		UGT		ALTRES		NO AF.	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
1978	193.111	66.540	34,5	41.897	21,7	25.953	13,4	58.725	30,4
1980	164.617	50.817	30,8	48.194	29,3	22.053	13,4	43.553	26,5
1982	140.770	47.016	33,4	51.672	36,7	25.058	17,8	17.024	12,1
1986	175.363	59.230	33,8	69.427	39,6	33.998	19,4	12.708	7,2
1990	237.261	87.730	36,9	99.737	42,0	41.387	17,4	8.407	3,5
1995	204.586	77.348	37,8	71.112	34,7	49.495	24,2	6.631	3,2
2000	260.285	98.440	37,8	96.770	37,2	57.006	21,9	8.969	3,1
2005	293.658	113.768	38,7	108.546	36,9	62.551	21,3	8.793	2,9

Font: Ministeris de Treball i Administració Pública per a dades de 1978 a 1990, i SIGIS-CC.OO. per a 1995 a 2005.

24

CCOO: EL PRIMER SINDICAT EN INTERVENCIÓ

Els sindicats confederals, i més concretament CCOO, són de ben lluny les principals organitzacions socials d'aquest país, per afiliació directa, representació electoral i intervenció social.

En l'exercici de les seues funcions de representació i intermediació dels interesos dels treballadors, els sindicats majoritaris gestionen, mitjançant la negociació col·lectiva, les relacions laborals de la pràctica totalitat dels treballadors valencians (taula 24) i a través de la concertació social amb patronal i Administració Pública, (l'actual PAVACE, Pacte Valencià per la competitivitat i l'ocupació), participen en el disseny i seguiment d'una part important de la política econòmica, industrial, de prestacions socials, etc.

Som, doncs, una gran organització social, que ho és tant per la grandesa dels seus objectius de justícia i solidaritat, com per la força i representativitat dels seus integrants..., i podem estar orgullosos de formar-ne part!

**TAULA 24. REPRESENTACIÓ SINDICAL
EN LA NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA.**

	Alacant	Castelló	València	Amb. PV	Totals
CCOO					
Treballadors representats	109.411	44.486	248.272	284.438	722.607
%	95,23	90,40	95,54	-	93,72
UGT					
Treballadors representats	94.297	48.358	289.696	283.324	715.675
%	82,08	98,27	97,37	-	92,57
Altres sindicats					
Treballadors representats	3.100	701	26.318	1.385	31.504
%	2,70	1,42	8,85	-	4,32
No afiliats					
Treballadors representats	1.634	1.006	5.250	490	8.380
%	1,42	2,04	1,76	-	1,74

Font: Ministeri de Treball i Afers Socials.

PER DALT O PER BAIX DE LA MITJANA?

Compareu-vos amb la mitjana dels treballadors i les treballadores valencians.

	Homes	Dones	Vosaltres
2002-2003			
Dedicació diària al treball	8:29 h	6:49 h	
Dedicació diària a la llar i a la família	1:57 h	4:40 h	
Dedicació diària al treball voluntari i reunions	2:06 h	1:40 h	
Dedicació diària a la vida social i diversió	2:16 h	2:11 h	
Dedicació diària als esports i activitats a l'aire lliure	2:04 h	1:41 h	
Dedicació diària als entreteniments i jocs	2:05 h	1:31 h	
Dedicació diària als mitjans de comunicació	2:53 h	2:29 h	
2005			
Agricultura	78,2 %	78,2%	
Indústria aliment, tèxtil, cuir, fusta i paper	62,9%	37,1%	
Indústria extractiva, química i metall	81,4%	18,6%	
Altres indústries manufactureres	84,1%	15,9%	
Construcció	94,4%	5,6%	
Comerç i hostaleria	49,2%	50,8%	
Transport i comunicacions	77,7%	22,3%	
Intermed. financeria i serveis a empreses	50,1%	49,9%	
Adm. Pública, educació i sanitat	42,5%	57,5%	
Serveis personals	32,9%	67,1%	
2005			
Salari mitjà per mes	1.310 €		
Salari mitjà total per mes amb graficacions	1.521 €		